
POPULACJA POLSKI 2001-2021

Ludność Polski według województw w podziale na grupy wieku i płci

23 MARCA 2023

MARCIN ZWONIK

Spis treści

Słowo wstępu	2
Wprowadzenie	2
Zbieranie danych	2
Wizualizacja.....	3
Jak zmieniała się populacja na przestrzeni lat?	4
Ogólna populacja kraju	4
Populacja kraju według województw	4
Czy wprowadzony w 2016 roku program '500+' pomaga w dziejności?.....	7
Jak zmieniały się ekonomiczne grupy wiekowe na przestrzeni lat?. 10	
Zakończenie	12

Słowo wstępu

Chciałbym rozpocząć tę pracę od złożenia kilku słów wstępu. Jest to pierwsza praca tego typu, którą piszę, i chciałbym podkreślić, że jestem otwarty na wszelkie uwagi i sugestie dotyczące mojej pracy. Wiem, że istnieje zawsze pole do poprawy i chętnie skorzystam z Państwa wskazówek, aby stać się lepszym w tym, co robię.

Z góry dziękuję za poświęcony czas i życzę miłego czytania.

Wprowadzenie

Celem pracy jest próba przybliżenia trendów oraz zmian w zakresie wybranych danych demograficznych opisujących populację ludności Polski w latach 2002-2021. Zebrane dane pozwalają przeprowadzić analizę z uwzględnieniem podziału administracyjnego na województwa, grup wiekowych oraz płci. Opracowanie skupi się na odpowiedzi na następujące pytania badawcze:

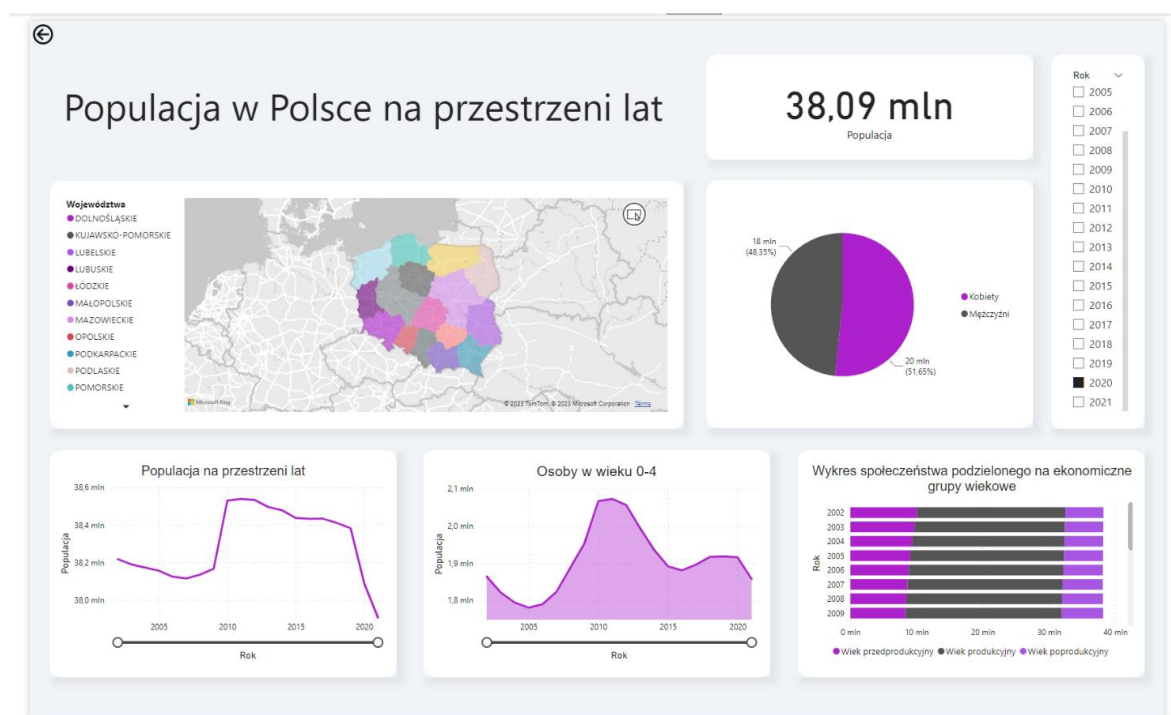
1. Jak zmieniała się populacja ludności w Polsce?
2. Czy wprowadzony w 2016 roku program „500+” ma pozytywny wpływ na zwiększenie liczby urodzin?
3. Jak zmieniały się ekonomiczne grupy wiekowe na przestrzeni lat?

Zbieranie danych

Jednym z kluczowych narzędzi użytych w trakcie pozyskania wiarygodnych danych było API Głównego Urzędu Statystycznego, które umożliwiło mi dostęp do ogromnej bazy danych, zawierającej między innymi informacje na temat populacji w Polsce w latach 2002 - 2021. Dzięki analizie dokumentacji otwartego API GUS oraz wykorzystaniu udostępnionych w tym zakresie metod wybrałem najbardziej interesujące zakresy informacji na temat populacji w podziale na województwa, grupy wiekowe, czy płeć. Komplet danych statystycznych pobrałem z wykorzystaniem samodzielnie opracowanego kodu w języku Python, który na podstawie zdefiniowanych parametrów zautomatyzował wywoływanie niezbędnych metod API oraz konwersję i zapis otrzymywanych danych w formacie CSV. Dysponując danymi w wybranym formacie w łatwy i wydajny sposób mogłem importować, przetwarzać i analizować zgromadzone informacje z wykorzystaniem wybranych narzędzi. Bez dostępu do otwartego API GUS oraz umiejętności jego wykorzystania, zebranie danych na temat zmian populacyjnych na przestrzeni lat byłoby dużo trudniejsze i bardzo czasochłonne. Dzięki szeroko stosowanym w obecnych czasach interfejsom API, możemy efektywnie pozyskiwać, gromadzić i przetwarzać cenne dane, które mogą być wykorzystywane do analiz, prognozowania trendów, kreowania strategii długookresowych, czy podejmowania codziennych decyzji w wielu aspektach naszego codziennego życia (gospodarka, finanse, ekonomia itd.).

Wizualizacja

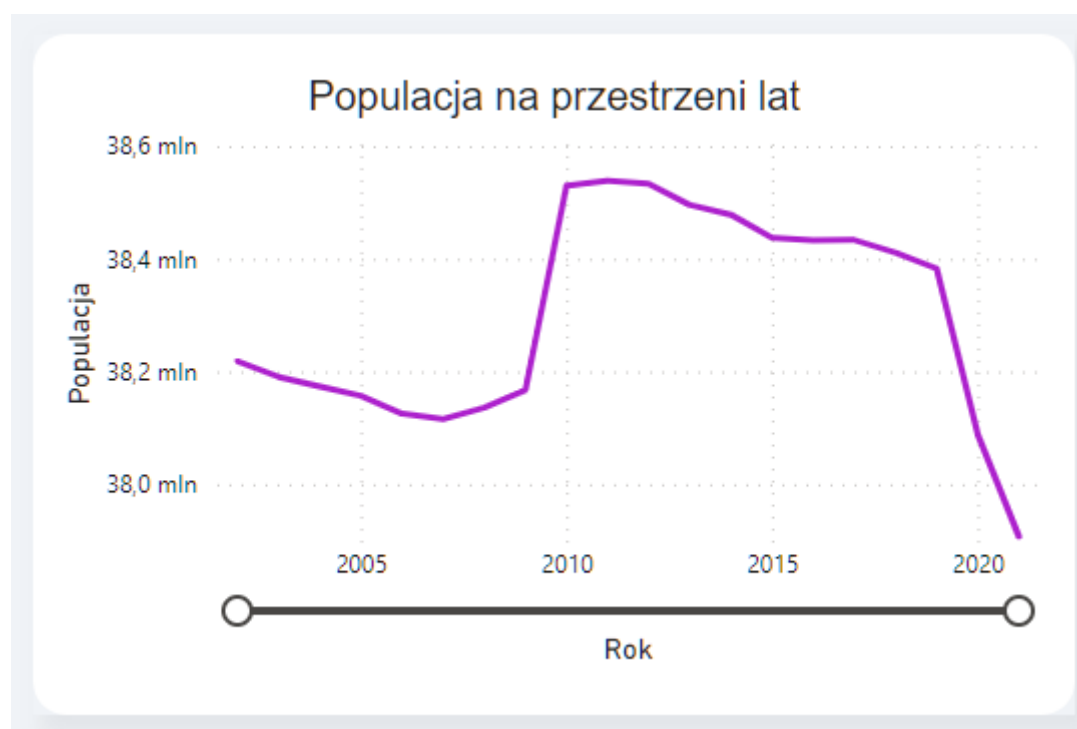
Poniżej przedstawiam wizualizację, która ilustruje zmiany w populacji ludności Polski na przestrzeni lat:

Jak zmieniała się populacja na przestrzeni lat?

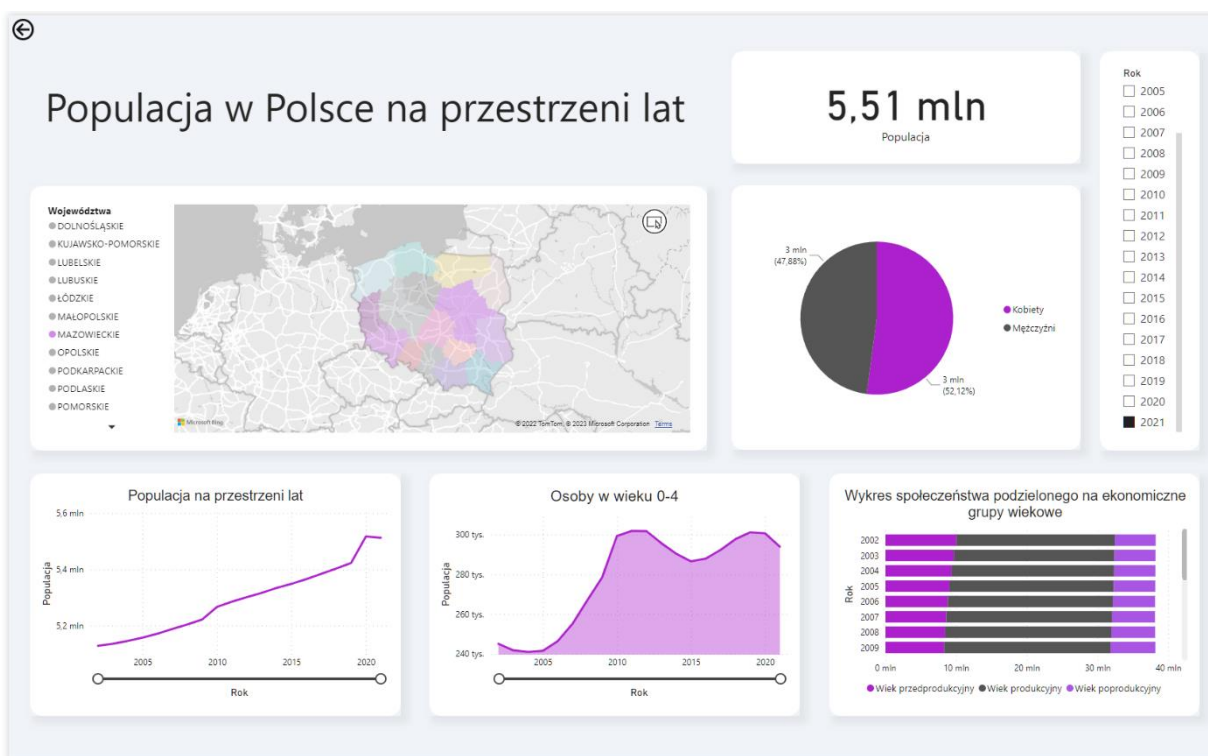
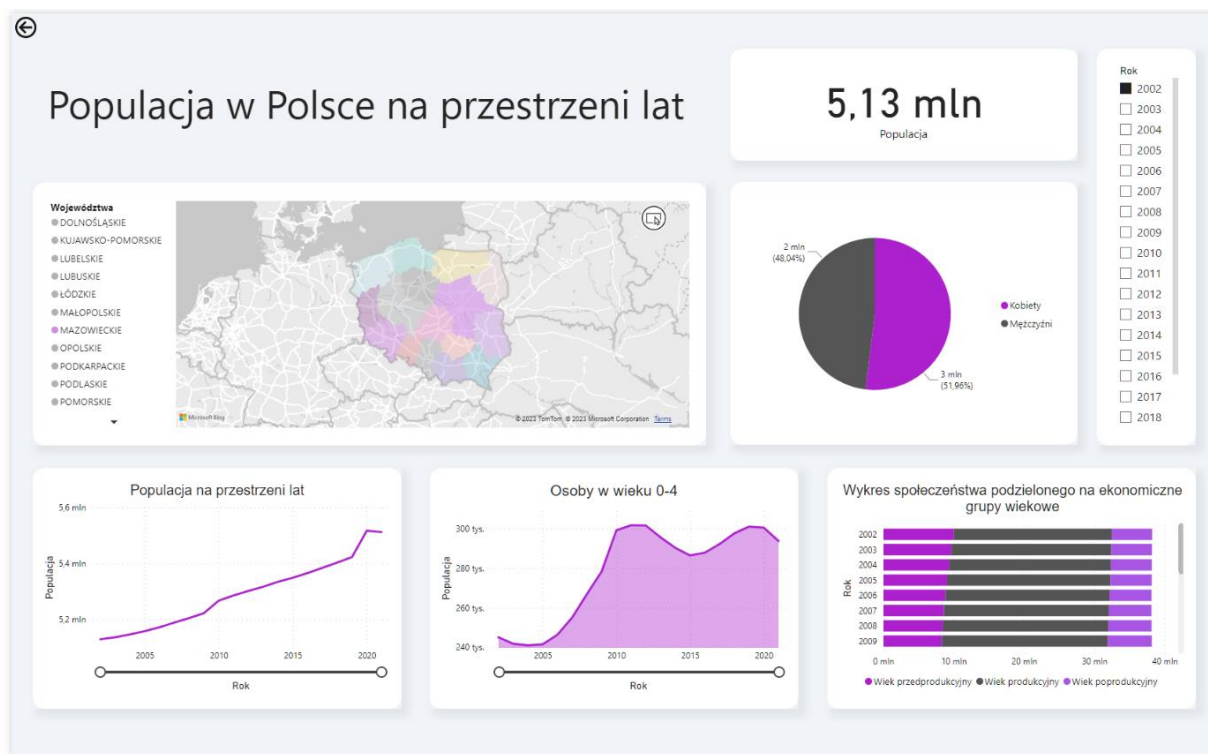
Ogólna populacja kraju

Analizując dane dotyczące populacji ludności Polski w latach 2002-2021 zauważamy, że ulegała ona ciekawym zmianom. W latach 2002-2006 liczba ludności nieznacznie spadała i wynosiła odpowiednio: 38,21 mln, 38,18 mln, 38,17 mln, 38,15 mln i 38,13 mln. Następnie w latach 2007-2011 liczba ludności mocno wzrosła aby w 2011 roku osiągnąć szczytowy poziom wynoszący 38,53 mln. W kolejnych latach liczba ludności zaczęła nieznacznie maleć do roku 2019 do poziomu 38,38 mln. Największy spadek populacji odnotowano w latach 2020-2021 osiągając poziom 37,9 mln ludności. najprawdopodobniej duży udział miała w tym pandemia COVID-19. W ogólnym rozrachunku, w ciągu całego badanego okresu, liczba ludności w Polsce zmniejszyła się o około 1,3%.

Populacja kraju według województw

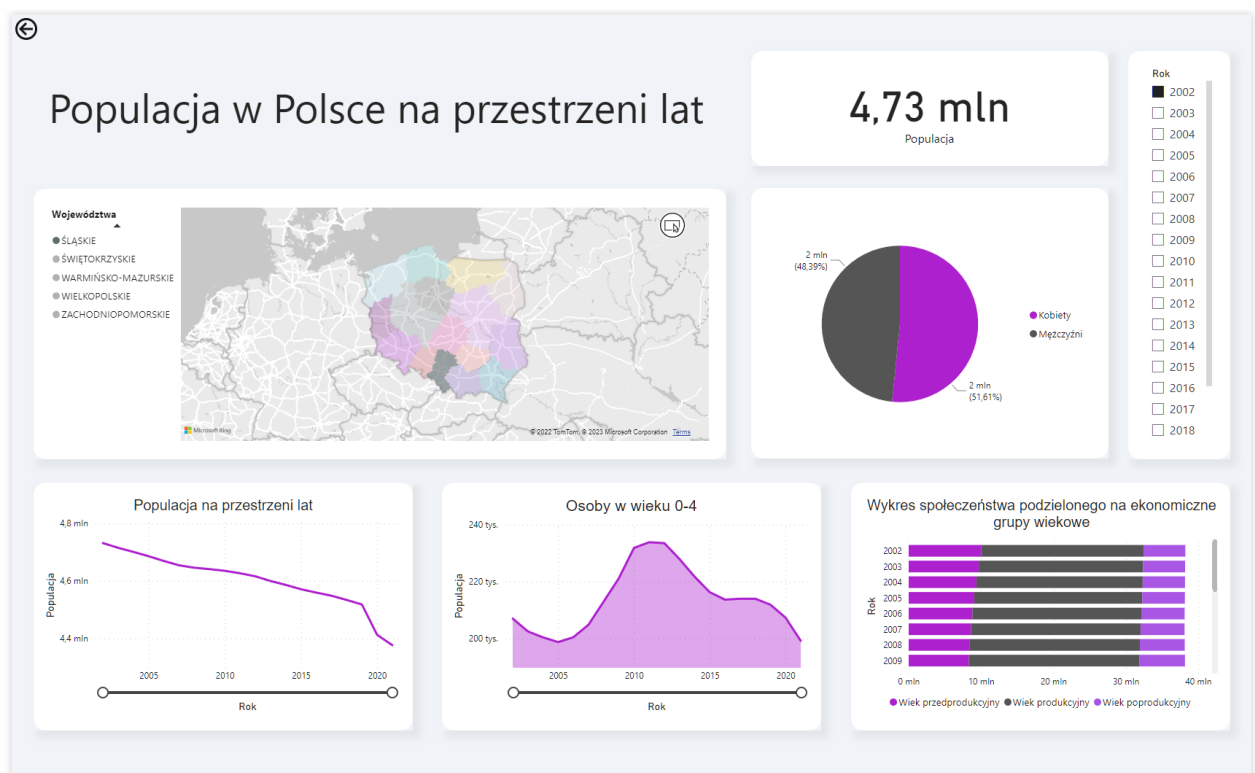
Bardzo ciekawe okazują się zmiany zachodzące w populacji mieszkańców poszczególnych województw. Największy wzrost populacji odnotowano w województwie Mazowieckim i wynosił on 380 tysięcy:

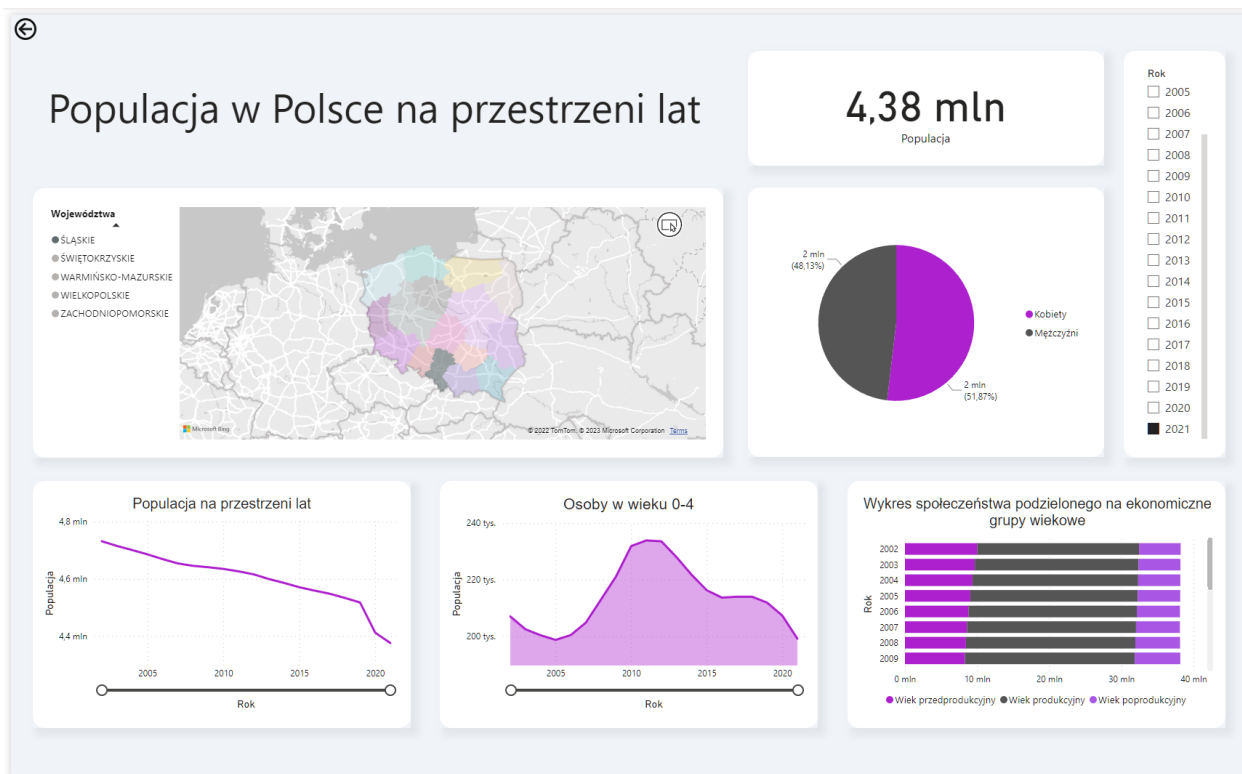

Wzrost populacji odnotowano w województwach Mazowieckim, Małopolskim, Wielkopolskim oraz Pomorskim. Jednocześnie w województwach Śląskim i Lubelskim trend był odwrotny, czyli populacja zmniejszała się.

Jednocześnie, dane pokazują, że w pozostałych województwach Polski miało miejsce zmniejszenie liczby ludności. Największy spadek odnotowano w województwie Śląskim i wynosił on 350 tysięcy, drugie w pod tym względem województwo Lubelskie osiągnęło spadek w wysokości 160 tysięcy.

Zmiany w dużej mierze wynikają z transferu ludności do obszarów, w których szybciej powstawały nowe miejsca pracy pozwalające osiągnąć wyższe wynagrodzenia.

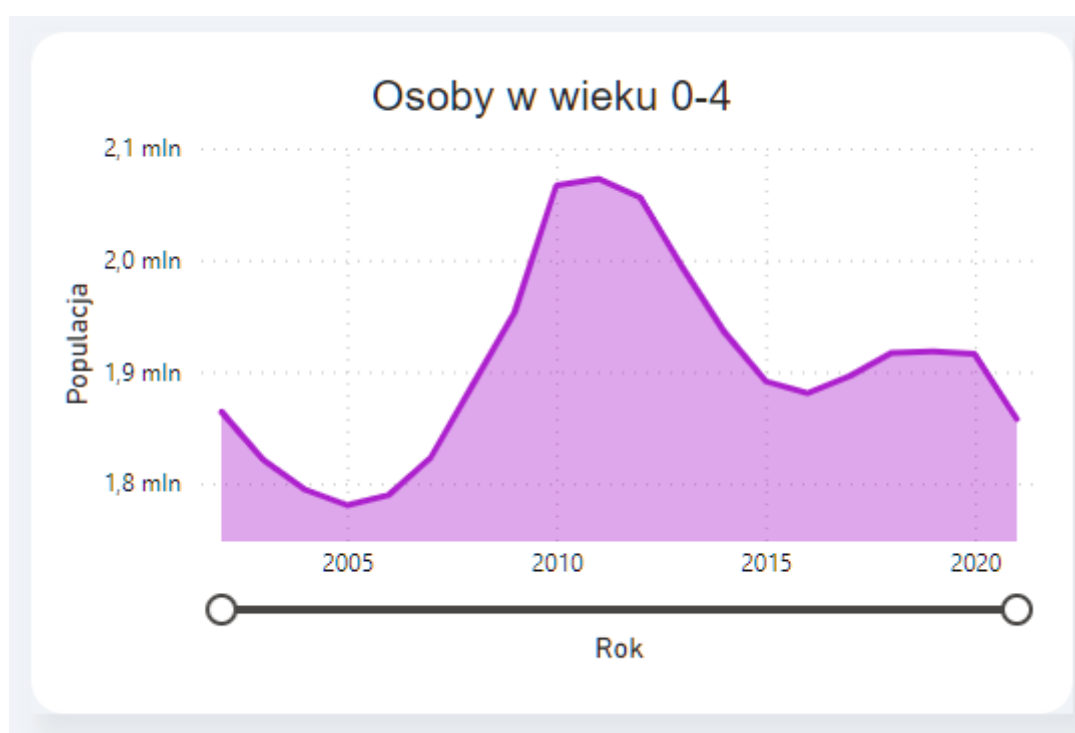

Jest to zjawisko związane z takimi czynnikami, jak migracja ludności do większych miast, spadek dzietności, czy starzenie się społeczeństwa. Warto jednak zauważyć, że wzrost liczby ludności w wybranych województwach może wynikać z takich czynników jak rozwój przemysłu, nauki.

Czy wprowadzony w 2016 roku program '500+' pomaga w dzietności?

Od wprowadzenia programu "500+" w 2016 roku, w Polsce faktycznie nastąpił czasowy wzrost liczby dzieci, w przedziale wieku 0-4 lat. W 2015 roku liczba ta wynosiła 1,891 mln, a w 2019 roku osiągnęła poziom 1,918 mln. W kolejnych latach widoczna jest stabilizacja na tym poziomie. Warto zauważyć, że w latach poprzedzających wprowadzenie programu liczba dzieci w tym przedziale wiekowym systematycznie malała, co może świadczyć o skuteczności programu w zachęcaniu do powiększania swoich rodzin.

Jednak jeśli weźmiemy pod uwagę, że w latach 2005 - 2010 roku nie było programów ukierunkowanych na promowanie i wsparcia rodzin wielodzietnych, a odnotowano wzrost dzietności w tym okresie o 11% i był znacząco większy niż po wprowadzeniu programu 500+ (1,6% wzrostu z 2016 do 2021) należy stwierdzić, iż środki przeznaczane na 500+ przekładają się nieznacznie na wzrost urodzeń. Wzrost dzietności w Polsce w latach 2005-2010 był spowodowany głównie poprawą sytuacji gospodarczej kraju oraz zmianami społecznymi. W tym okresie Polska przystąpiła do Unii Europejskiej, co pozytywnie wpłynęło na gospodarkę, szybkość rozwoju technologicznego oraz zwiększenie inwestycji w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i nieuprzemysłowionych, wpływając jednocześnie na poprawę poziomu życia. Wzrost dzietności może być również wynikiem poprawy dostępu do opieki medycznej, edukacji i opieki nad dziećmi. Przy tej okazji

należy zwrócić uwagę na wysokość kosztów programu 500+, które w samym 2020 roku wynosiły 41 mld złotych. Mimo, że program ten na pewno przyczynił się do wzrostu liczby urodzeń, to jego skuteczność w długoterminowej perspektywie oraz efektywność w wykorzystaniu środków publicznych budzą znaczne wątpliwości. Kontynuowanie badań nad wpływem tego programu na dzietność w Polsce, pozwoli w przyszłości (w dłuższej perspektywie) dokonać pełnej oceny skuteczności i dać podstawy do podejmowania efektywnych decyzji w zakresie kreowania polityki demograficznej kraju. Należy również zwrócić uwagę na spadek populacji dzieci w przedziale wiekowym 0-4 z roku 2020 do 2021.

Jest kilka czynników, które mają wpływ na spadek liczby dzieci mimo kontynuacji programu 500+:

- Zmniejszenie liczby kobiet w wieku reprodukcyjnym - w Polsce obserwuje się spadek liczby kobiet w wieku od 15 do 49 lat, co w dłuższej perspektywie może wpłynąć na spadek dzietności.
- Wyjazdy zarobkowe za granicę - w ciągu ostatnich kilku lat wiele osób zdecydowało się na wyjazd zarobkowy za granicę, co ma wpływ na spadek liczby dzieci, ponieważ osoby te często przekładają w czasie decyzję o macierzyństwie.
- Wpływ pandemii COVID-19 - pandemia wpłynęła na zmiany w stylu życia i podejściu do macierzyństwa. Wiele par zdecydowało się na opóźnienie decyzji o dziecku ze względu na niepewność związana z pandemią, a także trudniejsze warunki ekonomiczne i utrudnienia w dostępie do opieki medycznej.
- Ogólny trend spadku dzietności w Polsce - spadek dzietności w Polsce nie jest zjawiskiem nowym i obserwuje się go od wielu lat w krajach rozwijających się. Mimo wprowadzenia programu 500+, wzrost dzietności był jedynie tymczasowy i nie zdołał zniwelować długoterminowego trendu spadkowego.

Jak zmieniały się ekonomiczne grupy wiekowe na przestrzeni lat?

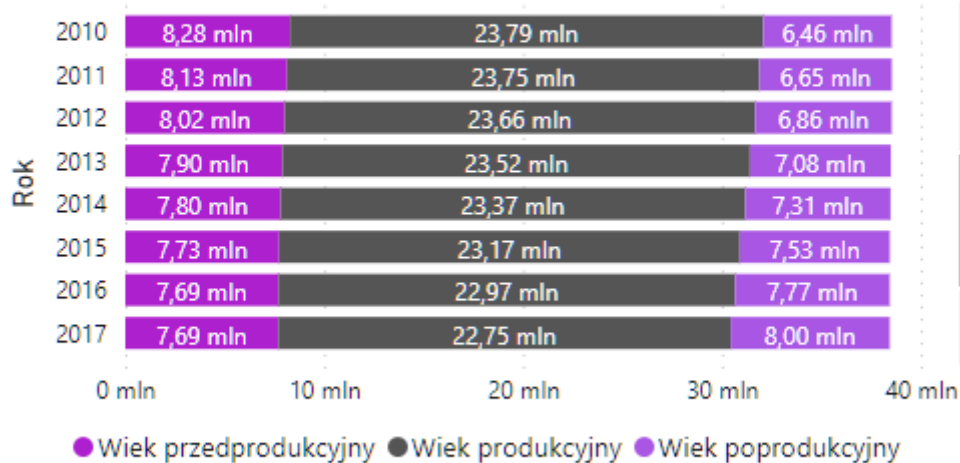
Grupy wiekowe na potrzeby przedmiotowej analizy:

- wiek przedprodukcyjny: 0 - 19 mężczyźni i kobiety,
- wiek produkcyjny: Wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 20-64 lata, dla kobiet - 20-59 lat,
- wiek poprodukcyjny: mężczyźni starsi niż 64 lata , kobiety starsze niż 59.

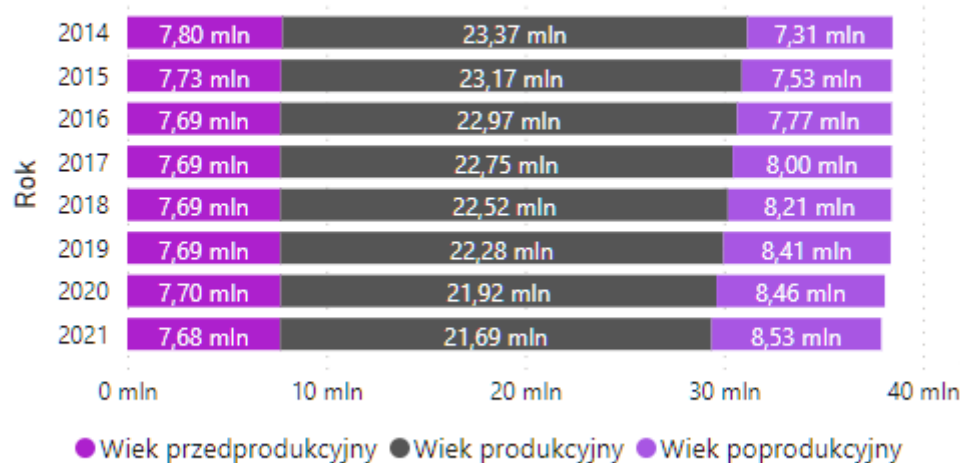
Dane dotyczące populacji podzielonej na trzy grupy wiekowe - przedprodukcyjną, produkcyjną i poprodukcyjną - pozwalają na wyciągnięcie wniosków w zakresie zmian zachodzących w społeczeństwie na przestrzeni lat. W okresie od 2002 do 2021 roku, można zauważyć istotne zmiany w tych grupach wiekowych. W 2002 roku najwięcej osób należało do grupy wiekowej produkcyjnej - ponad 22 mln, podczas gdy przedprodukcyjna wynosiła - 10,04 mln i poprodukcyjna - 5,77 mln. W kolejnych latach liczba osób z grupy wiekowej przedprodukcyjnej systematycznie spadała, natomiast liczba osób z grupy wiekowej poprodukcyjnej rosła. W latach 2002 - 2010 grupa produkcyjna stale rosła i w 2010 roku osiągnęła swoją najwyższą wartość wynoszącą 26,79 mln, jej liczebność zaczęła się zmniejszać po 2010 roku i w 2021 wynosiła 21,69 mln, co jest wynikiem niższym niż zaobserwowany w roku 2002.

Wykres społeczeństwa podzielonego na ekonomiczne grupy wiekowe

Wykres społeczeństwa podzielonego na ekonomiczne grupy wiekowe

W okresie po wprowadzeniu programu 500+, czyli od 2016 roku, można zauważyć wyhamowanie spadku liczby osób w grupie przedprodukcyjnej. Z drugiej strony, liczba osób z grupy wiekowej poprodukcyjnej ciągle wzrastała. Ogólnie rzecz biorąc, zmiany w populacji poszczególnych grup wiekowych wynikają z wielu czynników, takich jak zmieniające się trendy demograficzne, warunki życia i pracy czy wprowadzane przez rząd programy i nie można ich przypisać do jednego konkretnego źródła.

Zakończenie

Podsumowując, analiza danych populacji w Polsce wskazuje na wiele zmian w różnych grupach wiekowych i województwach na przestrzeni lat. Możemy zauważyć, że wprowadzony w 2016 roku program 500+ nieznacznie wpłynął na wzrost dzietności i nie pomógł zbyt mocno w odmłodzeniu społeczeństwa. W latach 2005-2010 następował wzrost dzietności, mimo braku tego rodzaju programów wspierających. Zmiany demograficzne w poszczególnych grupach wiekowych są wynikiem wielu czynników, w tym zmian gospodarczych, społecznych i rozwoju technologicznego. Analiza danych demograficznych jest ważna dla planowania polityki publicznej i inwestycji w sektory mające największy potencjał rozwoju. Wzrost liczby ludności w młodszych grupach wiekowych będzie mieć wpływ na przyszłe potrzeby w obszarze opiekuńczo-oświatowym, podczas gdy rosnąca liczba osób starszych wymaga zwiększenia inwestycji w opiekę społeczną i zdrowotną. Dlatego tak ważne jest, aby polityka publiczna uwzględniała zachodzące zmiany demograficzne i była na bieżąco dostosowywana do zmieniających się potrzeb ludności w różnych grupach wiekowych.